

Λαονίκου Χαλκοκονδύλου, Ἀποδείξεις ἱστοριῶν Α'
(C SHB, 3.1-5.4, 6.1-8.12
= ἐκδ. E. Darce, I, 6.1-3.1
καὶ 3.19-6.12)

ΛΑΟΝΙΚΟΥ ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΟΥ *)

ΑΘΗΝΑΙΟΥ

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΡΩΤΗ.

Λαονίκου Ἀθηναίου τῶν κατὰ τὸν βίον οἱ ἐξ ἑσάν τε καὶ ἀκοὴν παρ.
ἀφικόμενον ἐς ἱστορίαν ξυγγράμματα τάδε, ὥστε δὴ τοῦτο Ven.
χρέως ἐκτινῆναι τῇ φήσει, ἅμα οἰόμενος καὶ μηδὲν αὐτῶν
ἀκλεῶς ἔχειν ἐς τοὺς ἐπιγινόμενους, ξυνεγεθέτητον, ὡς ἐμοὶ
5 δοκεῖ, οὐδαμῇ ἐλασσόντων τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ποτὲ γέ-

νομένων μνήμης ἀξίων. τῆς τε Ἑλλήνων γῆμὶ τελευταῖς τὰ
ἐς τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐπισυμβεβηκότα, καὶ Τούρκων ἐπὶ μέγα
δυναμείως καὶ ἐπὶ μέγιστον τῶν πάποτε ἤδη ἀφικόμενων.
ἀφ' ὧν δὴ τὴν τοῦδε τοῦ βίου εὐδαιμονίαν ἐπὶ τάναντία φε-
P. 2 ρομένην ἐπιλεγόμενος ἴσχειν αὐτῇ καὶ ἄλλοτε ἄλλως, θέμις ὅ
ῆγομαι εἶναι περὶ ἀμφοῖν τούτων μνήμην ποιῆσθαι οὐκ
ἀεικῆ. ξυγγραφήν δὲ τήνδε ἀποδεικνύμενοι ἐπιμνησόμεθα
καὶ περὶ ἄλλων τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην γενομένων, οὐκ
ἀμφὶ τόνδε τὸν ἐπ' ἐμοῦ χρόνον, οἷς τε αὐτὸς παρεγενόμενον
θευσάμενος, καὶ τἄλλα ἀπὸ τε τοῦ εἰκότος, μάλιστα δὲ συμ-10
βαλλόμενος, καὶ ὡς ἐτι παρὰ τῶν τὰ ἀμείνω φρονούντων
ἐδόκον πυθέσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἢ ἂν μάλιστα ἔχοι ὡς
ἀσφαλτέστατα ἐπὶ τὸ ἀμεινον ἀληθείας εἰρησθαι. μηδὲ ἐκεῖ-
νό γε πάνν ἐκφαύως ἔχον ἡμῖν, ὡς Ἑλληνικῇ φωνῇ ταῦτα
B διέξιμεν, ἐπεὶ ἦγε τῶν Ἑλλήνων φωνῇ πολλὰ ἂν τὴν οἰ-15
V. 2 κουμένην διέσπαρται καὶ συχναῖς ἐγκαταμέμικται. καὶ κλέος
μὲν αὐτῇ μέγα τὸ παραινίκα, μεῖζον δὲ καὶ ἐστυθεις, ὅποτε
δὴ ἀνά βασιλείαν οὐ φαύλην Ἑλλήν γε αὐτὸς βασιλεὺς καὶ
ἐξ αὐτοῦ ἐσόμενοι βασιλεῖς, οἳ δὴ καὶ οἱ τῶν Ἑλλήνων πα-
δες ξυλλεγόμενοι κατὰ σφῶν αὐτῶν ἔθιμα ὡς ἥδοισι μὲν
σφῶν αὐτοῖς, τοῖς δὲ ἄλλοις ὡς κράτιστα πολιτεύοιντο.
Ἑλληνας μὲν οὖν ὅσα ἀποδεικνύμενοι ἔργα μεγάλα τε
καὶ περιφανῆ ἐπὶ μέγα ἀφίκαντο κλέος •••

• • • μετὰ δὲ ταῦτα
ὑστερον οὐ πολλὰς γενεαῖς Ἀλέξανδρον τὸν Φίλιππον, Μα-
κεδόνων βασιλέα, Πέρσας ἀφελόμενον τὴν ἡγεμονίαν καὶ Ἰν-
δοὺς καταστρεφόμενον καὶ Λιβύης μοῖραν οὐκ ὀλίγην, πρὸς
δὲ καὶ Εὐρώπης, τοῖς μεθ' ἑαυτὸν τὴν βασιλείαν καταλιπεῖν, 5
ἐς δὲ δὴ Ῥωμαίους ἐπὶ τὴν τῆς οἰκουμένης μεγίστην ἀρχὴν
ἀφικομένους, Ἰσθαλάντων ἔχοντας τύχην τῆ ἀρετῆ, ἐπιτρέ-
ψαντας Ῥώμην τῷ μεγίστῳ αὐτῶν ἀρχιερεῖ καὶ διαβάτους ἐς
Θρᾷκην ὑφηρετούμενον ἐπὶ τὰδε τοῦ βασιλέως, καὶ Θράκης ἐπὶ
χώραν ἥτις ἐς τὴν Ἀσίαν ἐγγυτάτω οἰκεῖται, Βυζάντιον Ἐλ- 10
ληρίδα πόλιν μητρόπολιν σφῶν ἀποδεικνύνας, πρὸς Πέρσας,
ὅφ' ὧν ἀνήκεστα ἐπεπόνθεισαν, τὸν ἀγῶνα ποιῆσθαι, Ἕλλη-
νὺς τε τὸ ἀπὸ τοῦδε Ῥωμαίους αὐτοῦ ἐπιμυγνύνας, γλώττιαν
μὲν καὶ ἤδη διὰ τὸ πολλῆ πλέονας Ῥωμαίων Ἕλληνας αὐτοῦ
ἐπικρατεῖν διὰ τέλους φηλάξει, τῶνομα μέντοι μηκέτι κατὰ 15
τὸ πάτριον καλουμένους ἀλλάξασθαι, καὶ τοὺς γε βασιλεῖς
Βυζαντίου ἐπὶ τῷ σφᾶς αὐτοῦς Ῥωμαίων βασιλεῖς τε καὶ
αὐτοκράτορας σεμνύνεσθαι ἀποκαλεῖν, Ἕλληνας δὲ βασιλεῖς
οὐκέτι οὐδαμῆ ἀξιῶν. τοὺς μέντοι Ῥωμαίους ἐπυθόμεθα
καὶ αὐτῶν ἀρχιερέα τὸν μέγιστον, οὐκ ὀλίγα ἄλλα κατὰ τὴν 20
Θρησκείαν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διενεχθέντας, διακεκρίσθαι τὰ
τε ἄλλα ἀφ' Ἑλλήνων, καὶ δὴ καὶ βασιλέα Ῥωμαίων ἐπιψη-
φίζομένους, ὅτε μὲν ἀπὸ Γαλατῶν ὁ τὲ δὲ ἀπὸ Γερμανῶν,

ἐς τὸνδε αἰεὶ τὸν χρόνον ἀποδεικνύναι· διαπρεσβεύεσθαι δὲ
αἰεὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἔστιν ὅτε διαλείποντας, ὥστε τὰ
ἐς Θρησκείαν σφίσι ζῆμφορὰ τε καὶ ξυνηθὰ καταστήσαι ἄλ-
λήλοις, κατὰ ταῦτὸ ζυμνόντας. καὶ μέντοι Ἕλληνας μὴ ἐθειλῆ- 5
σαι Ῥωμαίους διὰ χρόνον συμπεφομένους τὰ πάτρια σφίσι C
καθεστῶτα συγγέαι. καὶ ἀπὸ ταύτης δὴ τῆς διαφορᾶς συ- V. 3
χνούς τε τῶν ἐσπερίων καὶ δὴ καὶ Ἑνετοῦς, ἐνάγοντος ἐπὶ
τὰδε τοῦ Ῥωμαίων ἀρχιερέως, στόλῳ στρατεύεσθαι μεγάλῳ
ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐπιόντας ἐς τὸ Βυζάντιον ἀφικέσθαι 10
καὶ τὴν πόλιν κατὰ κράτος ἐλεῖν. βασιλέα τε Βυζαντίου καὶ
Ἑλλήνων τοὺς ἀρίστους οἴχεσθαι διαβάντας ἐς τὴν Ἀσίαν,
ἀφικομένους δὲ ἀποδεικνύναι σφίσι Νίκαιαν τὴν Ἑλληρίδα
πόλιν, τὰ βασιλεία ἐν αὐτῇ ποιουμένους. μετὰ δὲ ταῦτα οὐ
πολλοὺς ἔτεσιν ὑστερον ἀπολαβεῖν τε αἰθῆς Βυζάντιον, κρύφα 15
εἰσεληλυθότας ἐς τὴν πόλιν, καὶ ἐς τὴν Εὐρώπην αὐ διαβάν- D
τας διαγενέσθαι ἐν αὐτῇ βασιλεύοντας. βασιλέα δὲ Ἑλλήνων
μετὰ ταῦτα Ἰωάννην ἐπὶ ξυροῦ ἀμῆς ἤδη αἰσθόμενον τὰ
Ἑλλήνων πρᾶγματα, λαβόντα τε τοὺς Βυζαντίου ἀρχιερεῖς
καὶ Ἑλλήνων τοὺς ἐλλογίμους, διαπλευσοὶ ἀπίοντα ἐς Ἰτα- 20
λίαν, ἐς γε τὸν ἀπὸ Τούρκων ἐπηρτημένον οἰ κίνδυνον ἐπι-
κουρίαν οἰόμενος οἴσεσθαι, ἣν ἐκείνοις τὰ κατὰ τὴν Θρησκείαν

ξυμβῆ. γενόμενον δὲ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ κοινονησάμενον τῷ Ῥω-
μαίων ἀρχιερεῖ τὴν περὶ τὴν Θρησκείαν διαφορὰν, εἰς διά-
λεξιν μὲν πρῶτον καταστήναι πολυπραγμασοῦντας, τελευ-
τῶντα δὲ ξυμβῆναι αὐτῷ ἅμα τοῖς Ἕλλησι τὰ κατὰ τὴν δια-
P. 4 φορὰν σφίσι ξυνηθὰ ἀποδεικνυμένους καὶ τὴν διαφορὰν E
σφίσι διαλυομένους, ἐπικουρίας δὲ τυχόντα ἐν μέρει ἀποκο-
μιέσθαι αἰθῆς ἐπὶ Βυζαντίου. τοὺς μέντοι Ἕλληνας ἐπ'
οἴκῳ γενομένους μὴ ἐμμεῖναι τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν συνόδοις
πεπραγμένοις, ἀξιούντας σφίσι μηδαμῆ εὐαγὲς εἶναι Ῥωμαί-
οις, ὡς δὴ μὴ αἴσια δισχυρίζομένους, συντίθεσθαι τὸ πα- 10
ράπαν, καὶ οὕτω διάφορα διὰ τέλους γενέσθαι Ἕλλησι τὰ
πρὸς Ῥωμαίους.